

Olje- og energidepartementet
Postboks 8148 Dep
0033 Oslo

OLJE- OG ENERGIDEPARTEMENTET	
08 / 3599 -25	
DATO 29 JAN. 2009	
AN	EKSP.

Lilleaker 26. januar 2009

Høringsuttalelse endringer i energiloven

Småkraftforeninga er Norges største bransjeorganisasjon innen energisektoren med om lag 550 kraftverk/planlagte kraftverk som medlemmer.

Vi viser til høringsbrev av 09.12.2008 med tilhørende høringsnotat.

Småkraftforeninga vil innledningsvis berømme OED for hovedelementene i endringsforslagene. På mange måter representerer forslagene om en tilknytningsplikt og utredningsplikt, et kvantesprang i satsningen på småskala vannkraft. Vi er derfor svært tilfredse med at departementet griper fatt i disse problemstillingene på en så konstruktiv måte.

Småkraftforeninga har i flere år pekt på at manglende nettilgang er den største flaskehalsen for å utløse mer småskala vannkraftproduksjon. Det er flere forhold som er årsak til dette:

- Negative økonomiske incentiver ved utbygging av ny kapasitet. Dette henger sammen med NVE interne rangeringssystem og nettselskaper som investerer i ny linjekapasitet som ikke utnyttes fullt ut til forbruk, får fastsatt en lavere påfølgende inntektsramme.
- Førstemann til mølla prinsippet gjelder hvor den neste småkraftutbygger som melder inn sitt prosjekt etter at linjekapasiteten er utnyttet, selv må bygge ut ny kapasitet.
- Risiko – hvor verken nettselskap eller utbygger ønsker å ta risikoen ved å forskuttere ny linjekapasitet. Denne risikoen skyldes blant annet at NVE ikke gir konsesjon før nettilgangen er avklart, mens nettselskapet på sin side ønsker konsesjoner slik at det er mest mulig sannsynlig at kraftverket faktisk blir etablert.

Merknader til kap. 2 Koordinering av nett, produksjon og forbruk

Småkraftforeninga støtter opp om kravet til en god koordinering på alle nettnivåer. Forsterkninger i distribusjonsnettet har liten hensikt hvis flaskehalsen forflytter seg til det overliggende nettet.

Som departementet påpeker gir ikke lovverket (forskrift om energiutredninger) hjemmel for å pålegge utredning av konkrete nye nettprosjekter som ingen nettselskap har tatt initiativ til. Enkelte nettselskaper har likevel utredet nettsituasjonen i forhold til småkraftpotensialet, men de fleste av Norges om lag 140 nettselskaper har ikke gjort dette.

Småkraftforeninga støtter forslaget om å gi småkraftprodusentene en rett til å bli tilknyttet nettet, dersom produksjon og nett samlet sett er samfunnsmessig rasjonelt.

Det er også svært positivt et departementet presiserer nettselskapenes kortsiktige bedriftsøkonomiske situasjon ikke skal hindre nye investeringer. De foreslåtte

endringsforslagene i energiloven vil nok sette et større fokus på hva som ligger i begrepet "samfunnsmessig rasjonelt" enn tidligere. Den tradisjonelle fortolkningen er at investeringen skal gi en lønnsomhet på kort sikt og at nytten er større enn ulempene, miljøvirkninger inkludert. Kravet om at investeringene alltid skal være samfunnsmessige økonomisk akseptable etter dagens definisjon, hemmer mange konsesjons- og investeringsbeslutninger.

Småkraftforeninga mener dagens tolkning er noe snever siden de miljømessige virkningene av for eksempel redusert CO₂-utslipp, og lokale ringvirkninger ikke er en del av definisjonen, eller vektet forholdsvis lite.

Småkraftforeninga viser til at begrepet "samfunnsmessig rasjonell" nyttes på en annen ved større vei- og broutbygginger. Da vektlegges tilsynelatende lokale hensyn på annen måte, og kostnadsvurderingen har et lengre perspektiv.

Småkraftforeninga ber om at innholdet i samfunnsmessig rasjonelt defineres nærmere og at lokal verdiskapning, styrking av bosettingsgrunnlagene i distriktene og miljøgevinster inkluderes og vektet sterkere enn i dag.

Merknader til kap. 4 Forslag om konsesjonsplikt for lavspente fordelingsnett

En rekke småkraftutbyggere har etablert lokale lavspente nett som gjerne forsyner naboer til småkraftverket. Disse har ikke en anleggskonsesjonsplikt i dag. Forholdet mellom netteier/småkraftverk og forbrukerkunder er gjerne avklart i egne avtaler.

Departementet foreslår som en hovedregel at konsesjonsplikten vil omfatte anlegg med nominell spenning fra 230 V til 1 kV. Departementet presiserer at endringen ikke vil få tilbakevirkende kraft.

Mange småskala vannkraftprodusenter etablerer mindre nett til eget hus, til egen lokal bedrift for eksempel gartneri eller annen mindre næringsvirksomhet. Slike lokale nett vil i liten grad levere kraft til ordinære husholdninger, men er etablert for å utnytte småkraften optimalt lokalt. Slike nett påvirker dermed ikke den alminnelige forsyningssikkerheten til vanlige husholdninger.

Småkraftforeninga mener at å innføre konsesjonsplikt for de aller minste lokalnettene er unødvendig byråkratisk og kostnadsdrivende og at det bør være en åpning for at små lokal nett også i fremtiden kan etableres uten konsesjonsplikt.

Småkraftforening mener derfor at det bør være en hjemmel for å unnta slike små lokalnett fra konsesjonsplikten og at disse kan etableres og driftes lokalt som i dag.

Hvem skal betale?

Høringsforslaget går ikke nærmere inn på fordelingsproblematikken av nye nettinvesteringer. Enkelte nettselskaper har skyvet forbrukerkundene foran seg noe som er lite meningsfylt. Småkraftforeninga mener ny fornybar energiproduksjon er et nasjonalt (egentlig globalt) fellesgode. Kraften produseres for forbrukerne, og det er derfor naturlig at det er forbrukerne som må ta hovedkostnadene over nettariffen.

Småkraftforeninga har tidligere lansert flere løsninger:

- Nettselskapenes inntektsrammer må ikke reduseres men heller økes slik at de får ressurser til å bygge ut nødvendig infrastruktur.
- Alle må være med på å betale for ny infrastruktur (sentralnettstariffmodell).
- Forbruket må ta størstedelen av kostnadene.
- Småkraftprodusenten bidrar i dag, men en økning i deres andel vil medføre færre realiserbare prosjekter, og vil være det motsatte av å stimulere ny produksjon.
- Utjevningspotten over statsbudsjettet bør økes vesentlig. Behovet er om lag 1 mrd. kr for full nettutjevning per år.
- En egen nettagift etter modell av sentralnettstariffen som øremerkes investeringer i lokal- og regionalnettet.
- Energifondet kan nyttes til å forskuttere ny nettkapasitet.

Småkraftforeninga legger ved en presentasjon utført av ECGroup v/ Svein Sandbakken om småkraft og nettregulering. Denne presentasjonen oppsummerer forholdet småkraft og nettselskap på en presis måte.

Småkraftforeninga ber departementet vurdere våre forslag i den videre prosessen, og vi bistår gjerne departementet med ytterligere innspill om ønskelig.

Med hilsen

Bjørn Lauritzen

Daglig leder Småkraftforeninga